

Rookwerende schachtwand bij renovatie

Advies 2305

Trefwoorden:	Bouwbesluit 2012, woongebouw, woning, rechtens verkregen niveau, bestaande bouw, NEN 6075, brand-/rookwerendheid, verbouw, doorvoering
Datum:	11 april 2023
Status:	Definitief

Dit advies is opgesteld voor deze specifieke casus en is niet algemeen geldend. Het is tot stand gekomen met de door partijen aangeleverde gegevens. Deze publieke versie is geanonimiseerd waardoor niet alle documenten waarop dit advies gebaseerd is, herkenbaar zijn weergegeven

Beschrijving

Een bestaand woongebouw wordt gerenoveerd. Het gebouw bestaat uit een begane grond met individuele stallingsgarages en bergingen met daarboven zes bouwlagen met woningen. De woningen worden ontsloten via een galerij.

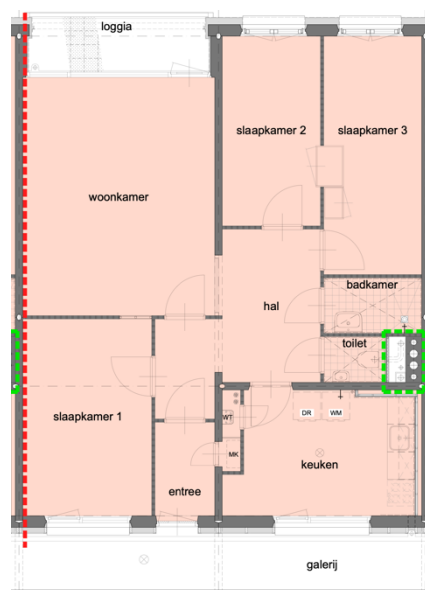
De bestaande bouwkundige schachten in elke woning worden vergroot en er wordt een nieuwe afvoer van het nieuw te installeren ventilatiesysteem aangebracht in de vergrote schacht. De situatie voor elke woning is hiernaast weergegeven in figuur 1.

De brandweer is, als adviseur van het bevoegd gezag, van mening dat de te vergroten schachten in de te renoveren woningen, nieuw worden gerealiseerd. Er is daarom sprake van het gedeeltelijk vernieuwen van de schachtwand. Hierop zijn de nieuwbouweisen van overeenkomstige toepassing. De weerstand tegen rookdoorgang moet daarom, conform artikel 2.94b, voldoen aan de nieuwbouweisen.

De aanvrager is echter van mening, dat alleen het eerste lid van artikel 2.95 relevant is. Dit verwijst naar het rechtens verkregen niveau voor de eisen voor rookdoorgang. De, recent ingevoerde, eisen voor de weerstand tegen rookdoorgang zijn geen onderdeel van het rechtens verkregen niveau. Hieraan hoeft, bij verbouw, dan ook niet te worden voldaan.

Adviesvraag

Moeten, op grond van artikel 2.95 lid 1 en lid 2, de nieuwe schachtenwand en de aangebrachte afvoer van de mechanische ventilatie voldoen aan de rookwerendheidseisen conform de NEN 6075?

Figuur 1 (Sub)brandcompartimentscheidingen per woning, waarbij de rode stippellijn wbdbo \geq 20 minuten representeerd en de groene stippellijn rond de vergrote schachtwand een wbdbo \geq 30 minuten.

1 / 5

Rookwerende schachtwand bij renovatie

Advies 2305

Standpunt belanghebbende

Het gebouw is bestaand en er wordt een verbouwing uitgevoerd. Alle te wijzigen onderdelen moeten daardoor aan niveau verbouw voldoen. Tot zover klopt onderstaande reactie van de gemeente.

De definitie van 'rechtens verkregen niveau' is als volgt:

rechtens verkregen niveau: niveau dat het gevolg is van de toepassing op enig moment van de relevante op dat moment van toepassing zijnde technische voorschriften en dat niet lager ligt dan het niveau van de desbetreffende voorschriften voor een bestaand bouwwerk en niet hoger dan het niveau van de desbetreffende voorschriften voor een te bouwen bouwwerk.

In artikel 2.95 staan de eisen die gelden voor te verbouwen delen van een gebouw. Voor een woongebouw zijn beide leden van het artikel van toepassing.

Lid 1 verwijst naar artikel 2.92 t/m 2.94b, dat zijn de eisen voor nieuwbouw. Echter wordt daar voor het gedeeltelijk vernieuwen of veranderen of het vergroten van een bouwwerk ten aanzien van het niveau van eisen verwezen naar het rechtens verkregen niveau. Het rechtens verkregen niveau is het voorheen vergunde niveau, en daarin was nog geen sprake van de eisen voor rookwerendheid zoals die sinds juli 2021 van kracht zijn. Voorheen moest ter plaatse van de scheidingen tussen subbrandcompartimenten worden voldaan aan een brandwerendheid van 20 minuten op afdichting (E 20). Tussen woningen onderling geldt daarnaast een minimale WBDBO-eis van 20 minuten voor bestaande bouw. Deze eis kan op basis van de vergunning hoger zijn met een maximum van 60 minuten (nieuwbouweis).

2 / 5

Lid 2 van artikel 2.95 verwijst wel naar de nieuwe eisen voor rookwerendheid: naar lid 4 van artikel 2.94b. Hierin staat dat aan R200 dient te worden voldaan van een beschermd subbrandcompartiment (een appartement) naar een besloten ruimte waardoor een (extra) beschermde vluchtroute (of een beschermde route) voert. Dit betreft de scheiding tussen een appartement en de vluchtroute vanuit de woningen, zoals een corridor of trappenhuis.

Op basis van deze eisen geldt er tussen de appartementen en naar schachten geen eis ten aanzien van rookwerendheid op basis van NEN 6075. Alle wijzigingen die aan brandscheidingen worden doorgevoerd naar de schachten of tussen de appartementen onderling moeten voldoen aan een minimale WBDBO-eis van 30 minuten (verbouw eis) of 60 minuten. Deze 60 minuten is alleen van toepassing als dit het rechtens verkregen niveau betreft (zie vergunning van het gebouw).

Als er wijzigingen worden doorgevoerd aan een scheiding tussen appartement en vluchtroute, dan geldt op die plaatsen, op grond van lid 2 van artikel 2.95, wel een eis aan de rookwerendheid conform NEN 6075.

Rookwerende schachtwand bij renovatie

Advies 2305

Standpunt bevoegd gezag

De vraag die centraal staat is aan welke artikelen met betrekking tot rookwerendheid de schachtwand dient te voldoen, met als onderliggend vraagstuk de interpretatie van het begrip 'rechtens verkregen niveau' (artikel 1.1. lid 1 Bouwbesluit 2012 en par. 6.2 'Kwaliteit bouwwerken' van de Integrale Nota van Toelichting Bouwbesluit 2012) op constructieonderdeel-niveau.

Aangezien de schacht wordt vergroot en de schachtwand op een andere positie ten opzichte van de bestaande situatie nieuw wordt gerealiseerd in een bestaand bouwwerk is, naar onze beoordeling in deze casus, sprake van verbouw als bedoeld in artikel 1.12 van het Bouwbesluit 2012.

Hiermee wordt artikel 2.95 'Verbouw', leden 1 en 2 van afdeling 2.11 'Verdere beperking van uitbreiding van brand en beperking van verspreiding van rook' aangestuurd.

Op deze nieuw te realiseren schachtwandconstructie is echter geen rechtens verkregen niveau aanwezig aangezien de schachtwand nieuw wordt gerealiseerd. Hierdoor wordt dit gedeelte gedeeltelijk vernieuwd dan wel veranderd en zijn de artikelen 2.92 tot en met 2.94b ingevolge artikel 2.95 van overeenkomstige toepassing.

Uitgangspunten

Het advies is gebaseerd op de volgende documenten:

1. Adviesaanvraag van 23 januari 2023;
2. Tekeningen bestaande toestand, schaal 1:50 / 1:100, met tekeningnr. BS-01-00, BS-01-01, BS-01-02, BS-01-10, BS-02-00, BS-02-00a, BS-02-01, van 13 april 2022 door de architect.
3. Tekeningen nieuwe situatie, schaal 1:50 / 1:100, met tekeningnr. BE-01-00, BE-01-01, BE-01-02, BE-01-10, BE-02-00, BE-02-00a, BE-02-01, van 13 april 2022 en 15 juni 2022, door de architect;
4. Tekeningen brandveiligheid, schaal 1:50 / 1:100, met tekeningnrs. BE-08-00, BE-08-01, resp. van 20 juni 2022 en 13 april 2022, door de architect;
5. Mail brandveiligheidsadviseur van 14-11-2022;
6. Mail brandveiligheidsadviseur van 17-11-2022.

3 / 5

Inhoudelijke beschouwing adviesvraag

De adviescommissie heeft bij de behandeling van de adviesvraag het volgende overwogen:

Wettelijk kader

- Het vergroten van een schachtwand (bestaande wand slopen en nieuwe opbouwen) is verbouw conform artikel 1.12 van het Bouwbesluit 2012.
- Volgens artikel 4 van de Woningwet zijn de verbouwvoorschriften van het Bouwbesluit 2012 uitsluitend van toepassing op de te verbouwen onderdelen.
- Voor de beperking van de verspreiding van rook geldt het verbouwartikel 2.95 van het Bouwbesluit 2012. In het eerste lid daarvan is aangegeven dat artikel 2.92 t/m 2.94b voor nieuwbouw van overeenkomstige

Rookwerende schachtwand bij renovatie

Advies 2305

toepassing is bij verbouw, maar dat daarbij mag worden uitgegaan van het rechte verkregen niveau. Uit het tweede lid volgt dat de weerstand tegen rookdoorgang tussen een woning en een extra beschermde vluchtroute ten minste moet voldoen aan R200 (nieuwbouweis).

- De definitie van 'rechtens verkregen niveau' (Bouwbesluit 2012, artikel 1.1 eerste lid) luidt als volgt:

"niveau dat het gevolg is van de toepassing op enig moment van de relevante op dat moment van toepassing zijnde technische voorschriften en dat niet lager is dan het niveau van de desbetreffende voorschriften voor een bestaand bouwwerk en niet hoger dan het niveau van de desbetreffende voorschriften voor een te bouwen bouwwerk;"

- De toelichting bij artikel 1.1 luidt daarbij als volgt:

"Aan de belangrijke rol voor het begrip «rechtens verkregen niveau» bij het verbouwen van bouwwerken ligt de gedachte ten grondslag dat verbouwingen in de regel niet mogen leiden tot een lager kwaliteitsniveau dan het feitelijke kwaliteitsniveau dat een bouwwerk heeft indien bij de bouw daarvan en eventuele latere verbouwingen toepassing is gegeven aan de daarop betrekking hebbende voorschriften. Het rechtens verkregen niveau is dan ook het kwaliteitsniveau dat het gevolg is van de toepassing op enig moment van de relevante op dat moment van toepassing zijnde technische voorschriften."

Het 'rechtens verkregen niveau' is dus het niveau waarop de gemeente kan handhaven. Hiervoor is het nodig om te kijken naar de technische voorschriften en de vergunning die op de oorspronkelijke oprichting van het bouwwerk en op eventuele latere verbouwing(en) daarvan van toepassing waren. Het is mogelijk dat in die vergunning is afgeweken van de op dat moment geldende technische voorschriften. In een dergelijk geval gaat het om de voorschriften zoals ze volgen uit de verleende vergunning (zie artikel 1b, eerste lid, van de Woningwet). Om die reden is in de begripsbepaling van rechtens verkregen niveau gesproken van 'van toepassing zijnde technische voorschriften' en niet van 'geldende voorschriften'.

4 / 5

Casus

- In dit geval is er een bestaand woongebouw dat gerenoveerd wordt.
- De rookwerendheid van de nieuw te plaatsen schachtwand, met inbegrip van de hierin aangebrachte doorvoeringen, mag niet slechter zijn dan die van de feitelijke bestaande situatie en moet ten minste voldoen aan niveau bestaande bouw.
- Voor niveau bestaande bouw geldt, volgens artikel 2.100 eerste lid, dat de weerstand tegen rookdoorgang van een subbrandcompartiment naar een besloten ruimte in het brandcompartiment ten minste 20 minuten moet bedragen. Als de bestaande schachtwand geen onderdeel uitmaakt van het brandcompartiment, geldt voor de bestaande schachtwand dus geen eis voor de weerstand tegen rookdoorgang.
- Een weerstand tegen rookdoorgang tussen twee ruimten wordt gezamenlijk geleverd door alle rookwerendheden op de rookverspreidingstrajecten tussen die ruimten. Een afzonderlijke scheiding hoeft daarom geen rookwerendheid te hebben als de overige scheidingen op de trajecten samen al voldoende rookwerendheid hebben. Alleen als zonder een bepaalde mate van rookwerendheid van de nieuwe schachtwand de vereiste weerstand tegen rookdoorgang (wrđ) van een woning naar een (extra) beschermde vluchtroute niet wordt behaald, is dus die mate van rookwerendheid vereist. Dit volgt dan uit artikel 2.95 tweede lid. Voor verbouw is de wrđ-eis R200.

Rookwerende schachtwand bij renovatie

Advies 2305

De ATGB geeft de volgende overweging(en) mee ten aanzien van de door betrokken partijen beargumenteerde standpunten:

- Het standpunt van belanghebbende dat, bij het bepalen van het rechte niveau, de eisen voor rookwerendheid zoals die sinds juli 2021 van kracht zijn buiten beschouwing moeten blijven, is onjuist (zie definitie en toelichting op 'rechtens verkregen niveau' onder het kopje 'Wettelijk kader' hierboven).

Advies

Gelet op het voorgaande adviseert de ATGB in deze casus als volgt over de toepassing van de bouwvoorschriften:

Moeten, op grond van artikel 2.95 lid 1 en lid 2, de nieuwe schachtenwand en de aangebrachte afvoer van de mechanische ventilatie voldoen aan de rookwerendheidseisen conform de NEN 6075?

Nee, voor zover de schachtwand onderdeel is van de scheidingsconstructie tussen twee woningen en de rookwerendheid van de nieuwe schachtwand, met inbegrip van de hierin aangebrachte doorvoeringen, niet slechter is dan die van de feitelijke bestaande situatie voorafgaand aan verbouwing. Echter, als zonder een bepaalde mate van rookwerendheid van de schachtwand de vereiste weerstand tegen rookdoorgang van een woning naar een (extra) beschermde vluchtroute niet wordt behaald, is die mate van rookwerendheid vereist.

